

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum liber vitæ dicatur respectu vitæ naturæ in creaturis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

ARTICVLVS V.

Vtrum liber vitæ dicatur respectu vitæ increatæ.

*2. par. q. 24
art. 2.
so. De ciuit.
Dei cap. 14.
to. 5.*

QUINTO Queritur, vtrum liber vitæ dicatur respectu vitæ increatæ. Et vñ quod sic, quia vt dicit Auguſt. liber vitæ est notitia Dei: sed Deus sicut cognoscit vitæ alienam, ita cognoscit suam. ergo liber vitæ respicit et vitam increatam.

¶ 2 Præ. Liber vitæ est representatio vitæ: sed nõ vitæ creatæ, primum. n. non representat secundũ, sed e conuerso. ergo liber vitæ est representatiuus vitæ increatæ.

¶ 3 Præ. Quod de pluribus dñs, de vno per prius, & de alio per posterius dictum, simpliciter intelligitur de eo, de quo per prius dñs: sed vitæ per prius de Deo dicitur, quàm de creaturis, quia eius vitæ omnis vitæ est origo, vt ostendit Diony. de Diu. nomi. 7. cap. ergo cum in libro vitæ, vitæ simpliciter nominetur, debet intelligi de vitæ increatæ.

¶ 4 Præ. Sicut liber representationem importat, ita & figura, maxime cum liber figuris quibusdã representat: sed filius dñs figura patris Heb. 1. ergo & filius potest dici liber respectu vitæ patris.

¶ 5 Præ. Liber dicitur respectu eius, quod in libro scribitur: sed in libro scribitur de filio, iuxta illud Psal. 39. In capite libri scriptum est de me: vitæ autem filij est increatæ. ergo liber vitæ potest respicere vitam increatam.

¶ 6 Præ. Non potest esse idem liber, & cuius est liber respectu eiusdem: sed creatura est liber respectu Dei. ergo Deus non potest dici liber respectu vitæ creatæ, ergo restat, quod liber vitæ dicitur respectu vitæ increatæ.

¶ 7 Præ. Sicut liber ad cognitionem pertinet, ita & verbum: sed verbum per prius est ipsius diuine essentia, quam creaturæ, Pater enim dicendo se, dicit omnem creaturam. ergo & liber vitæ per prius respicit vitam increatam, quam creatam.

*no. de Ciuit.
Dei. cap. 15.
in fine to. 5.*

SED CONTRA, Secundum Auguſt. liber vitæ est prædestinatio: prædestinatio autem non respicit nisi creaturas. ergo nec liber vitæ.

¶ 1 Præ. Liber nõ representat aliqd nisi per aliquas figuras, & similitudines: sed Deus non cognoscit seipsum per aliquas similitudines, sed per essentia suam. ergo ipse non est liber respectu sui ipsius.

*Art. præc.
& artic. 1.*

RESPON. Dicendum, quod sicut ex dictis patet, liber vitæ est quædam conscriptio, per quam dirigunt conferens vitam in vitæ collatione, secundum quod de aliquo præordinatum erat. Et ideo vitæ respectu cuius liber vitæ dicitur, duo habet. Vnum est, quod est acquisita per collationem alicuius. Aliud est, quia consequitur conscriptione prædictam dirigentem in ipsam. Vtrumq; autem deest vitæ increatæ: quia vitæ gloriæ non est in Deo per acquisitionem, sed per naturam: nec aliqua notitia vitam eius præcedit, sed ipsa Dei vitæ præcedit, secundum modum intelligendi etiam ipsius notitiam. Vnde liber vitæ non potest dici respectu vitæ increatæ.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod non quilibet notitia dicitur liber vitæ: sed illa, quæ est de vita quam habituri sunt prædestinati, ut ex sequentibus verbis in auctoritate haberi potest.

AD SECUNDVM dicendum, quod representare aliqd est similitudine eius continere: duplex autem est rei similitudo. Vna quæ est factiua rei, sicut quæ est in intellectu practico, & per modum huius similitudinis primum potest representare secundum. Alia autem est similitudo

Fdo accepta a re cuius est, & per hunc modum posterius representat primum, & nõ e conuerso. liber autem vitæ non hoc modo, sed primo vitæ representat.

AD TERTIVM dicendum, quod aliquid simpliciter dictum intelligitur quicquid de eo quod per posterius dicitur ratione alicuius adiuncti, sicut ens in alio intelligitur accedens, & similiter vitæ ratione eius quod adiungitur. s. liber, intelligitur de vitæ creatæ, quæ per posterius vitæ dicitur.

AD QVARTVM dicendum, quod figura representat id, cuius est figura quodammodo, vt principium, eo quod figura & imago deducitur ab exemplari sicut a principio, sed liber vitæ representat vitam, vt principium ab ipso. Deo autem competit esse principium filij, qui est figura patris, sed non competit vitæ eius quod aliquid sit ipsius principium, & ideo non est simile de vitæ & figura.

AD QVINTVM dicendum, quod illud intelligitur de filio secundum humanam naturam.

AD SEXTVM dicendum, quod causa representat effectum, & e conuerso, vt ex dictis patet, & secundum hoc Deus potest dici liber creaturæ, & e conuerso.

AD SEPTVM dicendum, quod verbum non significatur, vt principium eius quod per verbum dicitur, sicut liber vitæ put hic accipitur, & ideo non est simile.

ARTICVLVS VI.

Vtrum liber vitæ respectu vitæ nature, in creaturis dicatur.

SEXTO Queritur, vtrum liber vitæ dicatur respectu vitæ nature in creaturis. Et videtur quod sic, quia sicut vita gloriæ representatur in Dei notitia, ita & vitæ nature: sed Dei notitia dicitur liber vitæ respectu vitæ gloriæ. ergo etiam debet dici respectu vitæ nature.

¶ 2 Præ. Diuina notitia continet omnia per modum vitæ, quia vt dicitur Ioan. 1. Quod factum est in ipso vita erat. ergo debet dici liber vitæ respectu omnium & maxime videntium.

¶ 3 Præ. Sicut ex diuina prouidentia aliquis præordinatur ad vitam gloriæ, ita & ad vitæ nature: sed notitia præordinationis ad vitam gloriæ dicitur liber vitæ, vt dictum est prius. ergo & notitia præordinationis ad vitam nature dici potest liber vitæ.

¶ 4 Præ. Apoc. 3. super illud, Nõ delebo nomina eorum de libro vitæ. dicitur glo. Liber vitæ est diuina notitia in qua consistunt omnia ergo liber vitæ dicitur respectu omnium, & ita etiam respectu vitæ nature.

¶ 5 Præ. Liber vitæ est notitia quædam de vitæ gloriæ, sed nõ potest cognosci vitæ gloriæ nisi cognoscatur vitæ nature. ergo liber vitæ respicit vitam nature.

¶ 6 Præ. Nomen vitæ translatum est a vitæ nature ad vitæ gloriæ: sed verius dicitur aliqd de eo quod proprie dicitur, quæ de eo quod ad hoc translatum est. ergo liber vitæ magis respicit vitæ nature quàm vitam gloriæ.

¶ 7 Præ. Id, quod est permanentius & communius est nobilius: sed vitæ nature est permanentior quàm vitæ gloriæ vel gratiæ, & similiter communior, quia vitæ nature sequitur ad vitam gratiæ & gloriæ, sed non conuertitur. ergo vitæ nature est nobilior, quàm vitæ gratiæ & gloriæ. ergo liber vitæ magis respicit vitam nature, quàm vitam gloriæ vel gratiæ.

SED CONTRA, Liber vitæ est quodammodo prædestinatio, vt patet per Aug. sed prædestinatio non est de vitæ nature. ergo nec liber vitæ.

¶ 2 Præ. Liber vitæ est de illa vitæ quæ imediatè a Deo datur: sed vitæ nature datur a Deo mediantebus causis nature.

naturalibus. ergo liber vitæ non est de vita nature.

RESPOND. Dicendum, quod liber vitæ est qdam notitia dirigens datorem vitæ in vitæ collatione, vt dictum est supra. In collatione autem aliqua nõ indigemus directione, nisi propter hoc quod oportet discernere eos quibus dandum est, ab eis quibus dandum non est. Vnde liber vitæ non est nisi respectu illius vitæ, quæ cum electione datur, vita autem naturalis sicut & alia bona naturalia communiter omnibus datur, secundum quod vnusquisq; est capax: & ideo respectu vitæ nature non est liber vitæ, sed solum respectu illius vitæ, quæ secundum propositum Dei eligentis, quibusdam datur, & quibusdam non datur.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod quis vita nature repræsentetur in Dei notitia sicut & vita gloria, nõ tamẽ notitia vitæ nature habet rationẽ libri vitæ, sicut notitia vitæ gloriæ, ratione predicta.

AD SECUNDUM dicendum, quod liber vitæ non dicitur liber vitæ, quia viuunt, sed liber qui est de vita, ad quam aliqui secundum electionem præordinantur, qui sunt conscripti in libro.

AD TERTIUM dicendum, quod prouidentia Dei, vitam aliquibus prouidet vt debitum nature ipsorum, sed vitam gloriæ non prouidet nisi ex beneplacito suæ voluntatis: & ideo vitam nature dat omnibus qui capere possunt, non autem vitam gloriæ, & propter hoc non est aliquis liber vitæ nature, sicut est vitæ gloriæ.

AD QUARTUM dicendum, quod glossa illa non est intelligenda hoc modo, quod omnia cõstent, id est continentur in libro vitæ, sed quia omnia quæ in eo scribuntur constant, id est firma sunt.

AD QUINTUM dicendum, quod liber vitæ non solum importat notitiã respectu vitæ gloriæ, sed etiam quandam electionem, non autem respectu vitæ nature, vt dictum est.

AD SEXTUM dicendum, quod vita gloriæ est minus nota nobis quam vita nature: & ideo ex vita nature deuenimus in cognitionem vitæ gloriæ, & similiter ex vita nature gloriæ vitã nominamus, quamuis vita gloriæ plus habeat de ratione vitæ, sicut ex his, quæ sunt apud nos nominamus Deũ, vnde non oportet, quod nomen vitæ intelligatur de vita nature, quando simpliciter profertur.

AD SEPTIMUM dicendum, quod vita gloriæ quæ est in se est permanentior, quam vita nature, quia per vitã gloriã vita nature stabilitur, sed per accidens vita nature est permanentior, quam vita gloriæ, in quantum. scilicet est propinquior viuenti, cui secundum existẽtiam suam debetur vita nature, non autem vita gloriæ. communior autẽ est quodammodo vitæ nature, & quodammodo nõ: dicitur dupliciter aliquid commune. vno modo per consecrationem, vel predicacionem, quando. scilicet aliquid quod unum inuenitur in multis secundum vnã rationem, & sic illud quod est communius, non est nobilius, sed imperfectius, sicut animal homine, & hoc modo vita nature est communior quã gloriæ. Alio modo per modum causæ, sicut causa quæ vna numero manens ad plures effectus se extendit, & sic illud quod est communius, est nobilius, vt consecratio ciuitatis quam consecratio familiaris est nobilius. hoc autem modo vita nature non est communior, quam vita gloria.

ARTICVLVS VII.

Primo queritur, vtum liber vitæ dicatur simpliciter respectu vitæ gloriæ. simpliciter respectu vitæ gloriæ. Et videt, quod sic.

A quia quod est in effectu nobilius inuenitur in cã, vt patet per Dion. in lib. de Diuinis nominibus: sed gloria est effectus gratiæ. ergo vita gratiæ est nobilior quam vita gloriæ. ergo liber vitæ principalis respicit vitam gratiæ, quam vitam gloriæ.

¶ 2 Præ. Liber vitæ est quædam prædestinationis conscriptio, vt supra dictum est: sed prædestinatio est communiter preparatio gratiæ, & gloriæ. ergo & liber vitæ vtramq; vitam communiter respicit.

¶ 3 Præ. Per librum vitæ aliquid designant, vt ciues illius ciuitatis in qua est vita: sed sicut p vitã gloriæ aliquid efficiuntur ciues Hierusalẽ celestis, ita p vitã gratiæ aliquid efficiuntur ciues Ecclesiæ militantis. ergo liber vitæ respicit vitam gratiæ, sicut & gloriæ.

¶ 4 Præ. Quod de pluribus dicitur, dictum simpliciter intelligitur de eo, de quo per prius dicitur: sed vita gratiæ est prior vita gloriæ. ergo cum dicitur liber vitæ intelligitur de vita gratiæ.

SED CONTRA. Ille qui habet præsentem iustitiã, simpliciter habet vitam gratiæ: non autem dicitur simpliciter scriptus in libro vitæ, sed solum secundum quid, id est secundum præsentem iustitiã. ergo liber vitæ non respicit simpliciter vitam gratiæ.

¶ 2 Præ. Finis est nobilior his quæ sunt ad finem: sed vita gloriæ est finis gratiæ. ergo est nobilior. ergo simpliciter dicta vita intelligitur de vita gloriæ.

RESPOND. Dicendum, quod liber vitæ significat quandam conscriptionem alicuius ad vitam obtinendam, quasi quoddam præmium, & quasi possessionem quandam, ad quam huiusmodi homines consueverunt conscribi. Illud autem proprie dicitur haberi, vt possessio, quod habetur ad nutum: & hoc est illud in quo nullum defectum patitur.

Vnde Philosophus dicit in principio Meta. quod scientia, quæ est de Deo, nõ est humana possessio, sed diuina, quia solus Deus perfecte seipsum cognoscit. homo autem ad cognoscendũ ipsum deficiens inuenitur. Et ideo tunc vita habetur, vt possessio, quando per vitam omnis defectus vitæ oppositus excluditur. Hoc autem facit vita gloriæ, in qua omnis mors, & corporalis, & spiritalis penitus absorbetur, vt nec sit remaneat potentia moriendi, non autem vita gratiæ. Et ideo liber vitæ non respicit simpliciter vitam gratiæ, sed gloriæ tantum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod quædam causa sunt nobiliores his, quorum sunt causa. scilicet efficiens, formalis, & finalis: & ideo quod est in talibus causis nobilius est in eis, quam in his quorum sunt causa: sed materia est imperfectior eo cuius est causa, & ideo aliquid est in materia minus nobiliter, quam sit in materiato: in materia. n. est incomplete, & in potentia, & in materiato est actu. omnis autem dispositio, quæ preparat subiectũ ad aliquam formam, vel perfectionem recipiendam reducitur ad causam materialem, & hoc modo gratia est causa gloriæ: & ideo vita non est nobilior in gloria, quam in gratia.

AD SECUNDUM dicendum, quod prædestinatio non respicit gratiam nisi secundum quod ordinatur ad gloriã. Vnde esse prædestinatum non conuenit nisi his, qui habent finalem gratiam, quam sequitur gloria.

AD TERTIUM dicendum, quod quamuis illi qui habent vitam gratiæ, sint ciues Ecclesiæ militantis, tamen status Ecclesiæ militantis non est status in quo vita plene habetur, cum adhuc remaneat potentia ad mortem: & ideo respectu huiusmodi non dicitur liber vitæ.

AD QUARTUM dicendum, quod quæuis vita gratiæ sit prior in via generationis, quã vita gloriæ, tamen vita

p. i. cap. 2. de Diu. nomi. declinando ad finem.

Art. 1. & 5. huius quæst.

Lib. 1. met. c. 2. 2. med. tom. 2.